

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA DĖL GALIMYBĖS AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBEI IMTI ILGALAIKĘ PASKOLĄ INVESTICIJŲ PROJEKTAMS FINANSUOTI

2018 m. vasario 13 d. Nr. AIS-2

Naujoji Akmenė

I SKYRIUS IŽANGA

Ribotos apimties auditas atliktas pagal Akmenės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) kontrolieriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymą Nr. V-2 „Dėl audito atlikimo“. Auditą atliko Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Jolanta Vaikasienė.

Audito tikslai:

- nustatyti, ar Savivaldybė gali imti ilgalaikę, ne daugiau kaip 200,0 tūkst. Eur, paskolą, neviršydama Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytų savivaldybių skolos ir skolinimosi limitų;
- nustatyti, ar ketinamos imti paskolos paskirtis atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktų ir Savivaldybės tarybos sprendimų nuostatas;
- pateikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl galimybės Savivaldybei imti paskolą.

Audituojamas subjektas – Savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas 188719391, buveinės adresas: L. Petravičiaus a. 2, Naujoji Akmenė.

Audituojamas laikotarpis – 2018 metai. Nuomonei atskleisti panaudoti ir ankstesnių 2015–2017 metų duomenys.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijai vadovauja direktorė Aromeda Laucienė, Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto valdymo skyriaus (toliau – Finansų ir biudžeto valdymo skyrius) vedėja dirba Vida Raubienė.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl galimybės Savivaldybei prisiimti skolinius įsipareigojimus pareikšta audito išvadoje.

II SKYRIUS AUDITO APIMTIS IR METODAI

Auditas atliktas įgyvendinant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktą, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų, patvirtintų Savivaldybės tarybos 2009 m. balandžio 15 d. sprendimo Nr. T-82 „Dėl Savivaldybės kontrolieriaus tarnybos pavadinimo pakeitimo ir nuostatų patvirtinimo“ 2 punktu, 15.3 papunktį ir remiantis Savivaldybės administracijos 2018 m. vasario 2 d. raštu Nr. S-305 „Dėl Savivaldybės kontrolieriaus išvados“.

Siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų išanalizuoti:

- teisės aktai, reglamentuojantys savivaldybių skolinimąsi;

- Finansų ir biudžeto valdymo skyriaus pateikti duomenys apie Savivaldybės prisiimtų skolinių įsipareigojimų būklę 2017 m. gruodžio 31 d., ketinamus 2018 metais įvykdyti skolinius įsipareigojimus, Savivaldybės tarybai teikiamas tvirtinti Savivaldybės 2018 metų biudžeto pajamas;
- Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus (toliau – Strateginio planavimo ir investicijų skyrius) pateikti investicijų projektai „Naujosios Akmenės kultūros rūmų aplinkos (viešosios erdvės) sutvarkymas ir pritaikymas bendruomeniniams ir verslo poreikiams“ ir „Respublikos g. atkarpos Naujojoje Akmenėje kompleksinis sutvarkymas, įrengiant eismo saugumo priemones“;
- Savivaldybės interneto svetainėje www.akmene.lt skelbiamas Savivaldybės 2017–2019 metų strateginis veiklos planas.

Audito metu daryta prielaida, kad Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pateikti duomenys ir dokumentai yra tikri ir teisingi.

Audito įrodymai gauti taikant patikrinimo, apklausos ir skaičiavimo procedūras.

III SKYRIUS PASTEBĖJIMAI IR IŠVADOS

Dėl investicijų projektų

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta, kad savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos ir skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetinais metais) paskolas *investicijų projektams finansuoti* ir ankstesniems skolinimams įsipareigojimams vykdyti.

Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 28 punkte nustatyta, kad sprendimų dėl paskolų ėmimo ir garantijų teikimo už ilgalaikes paskolas priėmimas yra išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija; šios paskolos naudojamos *tik investicijų projektams*, tarp jų pagal Vyriausybės patvirtintas programas savivaldybių įgyvendinamiems energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams, *finansuoti* pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, laikantis įstatymų nustatytų skolinimosi limitų ir gavus savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos) išvadą.

Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių, patvirtintų Savivaldybės tarybos 2017 m. lapkričio 2 d. sprendimu Nr. T-210(E) „Dėl Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių patvirtinimo“, 6 punkte įtvirtinta nuostata, kad Savivaldybė ilgalaikes paskolas gali imti *tik investicijų projektams, įrašytiems į Savivaldybės strateginio veiklos plano programas*.

Finansų ir biudžeto valdymo skyriaus pateiktais duomenimis ketinama imti ilgalaikę, ne daugiau kaip 200,0 tūkst. Eur, paskola bus naudojama investicijų projektams „Naujosios Akmenės kultūros rūmų aplinkos (viešosios erdvės) sutvarkymas ir pritaikymas bendruomeniniams ir verslo poreikiams“ ir „Respublikos g. atkarpos Naujojoje Akmenėje kompleksinis sutvarkymas, įrengiant eismo saugumo priemones“ iš dalies finansuoti. Strateginio planavimo ir investicijų skyrius šiuos projektus Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pateikė elektroniniu paštu.

Išanalizavus Savivaldybės 2017–2019 metų strateginį veiklos planą nustatyta, kad:

- investicijų projektas „Naujosios Akmenės kultūros rūmų aplinkos (viešosios erdvės) sutvarkymas ir pritaikymas bendruomeniniams ir verslo poreikiams“ (kodas 03.01.03.01.01) bus įgyvendinamas pagal Investicijų programos (kodas 03) uždavinio „Vykdėti rajono viešųjų erdvių, turizmo objektų ir bendruomeninės infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą“ (kodas 03.01.03) priemonę „Savivaldybės viešųjų erdvių ir infrastruktūros sutvarkymas“ (kodas 03.01.03.01);

➤ investicijų projektas „Respublikos g. atkarpos Naujojoje Akmenėje kompleksinis sutvarkymas, įrengiant eismo saugumo priemones“ (kodas 03.01.04.02.01) bus įgyvendinamas pagal Investicijų programos (kodas 03) uždavinio „Atnaujinti ir plėtoti Savivaldybės inžinerines sistemas ir statinius“ (kodas 03.01.04) priemonę „Susisiekimo, energetinių bei kitų inžinerinių sistemų/statinių atnaujinimas ir plėtra“ (kodas 03.01.04.02).

Dėl skolos ir skolinimosi limitų

Savivaldybių skolinimosi taisyklių (toliau – Taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 4 punkte nurodyta, kad savivaldybė skolindamasi įvertina, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų:

➤ savivaldybės skolos limito, į kurį įskaitomi visi savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;

➤ savivaldybės metinio grynojo skolinimosi limito, į kurį įskaitomas einamaisiais biudžetiniais metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų (pagal Taisyklių 4.1.1–4.1.3 papunkčiuose nurodytus dokumentus) sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje.

Įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nustatyti šie savivaldybių skolos ir skolinimosi limitai:

➤ savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 60 procentų (Vilniaus miesto savivaldybės – 85 procentų) Įstatymo 7 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų;

➤ savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma negali būti teigiamas dydis.

Įstatymo 7 priede nurodytos Savivaldybės biudžeto prognozuojamos pajamos – 13 354 tūkst. Eur.

Pagal viešai paskelbtą (2018 m. sausio 31 d. Akmenės rajono laikraštis „Vienybė“ Nr. 9) Savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 19 d. sprendimo „Dėl Savivaldybės 2018 metų biudžeto patvirtinimo“ projektą (toliau – Sprendimo projektas) nustatyta, kad ketinama tvirtinti Savivaldybės 2018 metų biudžeto pajamas 24 780,0 tūkst. Eur (prognozuojamas pajamas 13 354,0 tūkst. Eur, vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą 550,0 tūkst. Eur, kitas vietines rinkliavas 5,0 tūkst. Eur, biudžetinių įstaigų pajamų įmokas į Savivaldybės biudžetą 728,2 tūkst. Eur, mokesčius už aplinkos teršimą, valstybinius gamtos ir medžiojamų gyvūnų išteklius 471,0 tūkst. Eur, materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamas 10,0 tūkst. Eur, dotacijas 9 661,8 tūkst. Eur), skolintas lėšas 200,0 tūkst. Eur ir asignavimus išlaidoms, turtui įsigyti ir finansiniams įsipareigojimams vykdyti 24 980,0 tūkst. Eur.

Sprendimo projekto 4 priede „Savivaldybės 2018 metų biudžeto asignavimai pagal strateginio veiklos plano programas“ nurodyta, kad paskolų grąžinimas mažinamas 200,0 tūkst. Eur.

Vadovaujantis Įstatymo 13 straipsnio 1 dalimi:

➤ Savivaldybės skola negali viršyti 8 012,4 tūkst. Eur [13 354,0 x 60 proc.].

➤ Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma negali būti teigiamas dydis.

Pagal Finansų ir biudžeto valdymo skyriaus pateiktus duomenis Savivaldybės skola 2017 m. gruodžio 31 d. buvo 1 304,1 tūkst. Eur ir sudarė 9,8 procento Įstatymo 7 priede nurodytų prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų [1 304,1 : 13 354,0].

Savivaldybei paėmus ilgalaikę, ne daugiau kaip 200,0 tūkst. Eur, paskolą:

➤ Savivaldybės skola sudarytų 1 504,1 tūkst. Eur [1 304,1 + 200,0] arba 11,3 procento Įstatymo 7 priede nurodytų prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų [1 504,1 : 13 354,0] ir neviršytų Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto savivaldybės skolos limito.

➤ Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma sudarytų 0 Eur [200,0 – 200,0] ir Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytas reikalavimas, kad metinio grynojo skolinimosi suma negali būti teigiamas dydis, būtų įvykdytas.

Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, kad savivaldybės 2018 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) turi būti ne didesnis už 2017 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms gražinti).

Finansų ir biudžeto valdymo skyriaus pateiktais duomenimis Savivaldybės mokėtinos sumos (išskyrus sumas paskoloms gražinti) 2018 m. sausio 1 d., lyginant su šiomis sumomis 2017 m. sausio 1 d., sumažėjo 65,6 tūkst. Eur (žr. 1 lentelę). Taigi Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 3 dalies reikalavimas yra įvykdytas.

1 lentelė. Savivaldybės skolinių įsipareigojimų pokyčiai 2015–2017 metais (tūkst. Eur)

Įsiskolinimo rūšis	Likutis 2015-01-01	Likutis 2015-12-31	Likutis 2016-12-31	Likutis 2017-12-31
Paskolos	2 101,5	2 082,5	1 304,1	1 304,1
Mokėtinos sumos išlaidoms	175,1	171,0	192,4	126,8
Iš viso:	2 276,6	2 253,5	1 496,5	1 430,9

Išvados:

1. Savivaldybė, imdama ilgalaikę, ne daugiau kaip 200,0 tūkst. Eur, paskolą investicijų projektams „Naujosios Akmenės kultūros rūmų aplinkos (viešosios erdvės) sutvarkymas ir pritaikymas bendruomeniniams ir verslo poreikiams“ ir „Respublikos g. atkarpos Naujojoje Akmenėje kompleksinis sutvarkymas, įrengiant eismo saugumo priemones“ finansuoti, neviršys Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybių skolos ir skolinimosi limitų.

2. Ketinamos imti paskolos paskirtis – investicijų projektų „Naujosios Akmenės kultūros rūmų aplinkos (viešosios erdvės) sutvarkymas ir pritaikymas bendruomeniniams ir verslo poreikiams“ ir „Respublikos g. atkarpos Naujojoje Akmenėje kompleksinis sutvarkymas, įrengiant eismo saugumo priemones“, įgyvendinamų pagal Savivaldybės 2017–2019 metų strateginį veiklos planą, dalinis finansavimas atitinka Biudžeto sandaros ir Vietos savivaldos įstatymų, Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių nuostatas.

Audito ataskaita surašyta 3 egzemplioriais: Savivaldybės tarybai, Savivaldybės administracijos direktoriui, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai.

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja

Jolanta Vaikasienė